

УДК 330.322

Ткаченко А.М.¹, Любченко І.П.²

¹ д-р екон. наук, проф. ЗНТУ

² студ. гр. БАДз-414м ЗНТУ

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Оцінка інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання – досить складне завдання, яке потребує комплексного проблемно-орієнтованого підходу щодо його вирішення, який повинен базуватися як на аналізі поточного фінансового стану підприємства, так і на виявленні перспектив його розвитку.

Досліджуючи інвестиційну привабливість суб'єктів господарювання доцільно розглядати її з позиції забезпечення можливості реалізації інвестиційного потенціалу підприємства.

Під час прогнозування загального обсягу інвестиційних ресурсів підприємства на майбутній період слід враховувати, що цей показник формується в рамках певних мінімальних і максимальних меж.

Максимальною межею обсягу формованих інвестиційних ресурсів виступає «критична маса інвестицій». Цей показник характеризує мінімальний обсяг інвестиційної підтримки операційної діяльності підприємства (у формі забезпечення достатнього рівня та своєчасної реновації операційних активів), при якому можливе формування його чистого прибутку.

Зниження обсягу інвестиційного забезпечення операційної діяльності підприємства до рівня нижчого ніж «критична маса інвестицій» буде означати стагнацію підприємства, що призведе до банкрутства. Показник «критичної маси інвестицій» кількісно визначається, виходячи з індивідуальних умов здійснення операційної діяльності конкретним підприємством.

Максимальною межею обсягу формування інвестиційних ресурсів підприємства виступає обсяг його інвестиційних потреб, визначений на основі цільових нормативів його корпоративної та фінансової стратегії, що забезпечується інвестиційною діяльністю.

Надлишкові сформовані обсяги інвестиційних ресурсів підприємства (щодо його інвестиційних потреб) буде втрачати свою реальну вартість у часі, тобто негативно впливати на його перспективну стратегічну позицію. Завдання повинно вирішуватися шляхом збалансування обсягу залучених інвестиційних ресурсів в усіх їх формах (грошовій, товарній, нематеріальній)

з прогнозними обсягами інвестиційної діяльності у сфері реальних і фінансових інвестицій.

Важливу роль у реалізації цього завдання відіграє обґрунтування схем фінансування окремих реальних проектів і оптимізація структури джерел залучення капіталу для здійснення діяльності підприємства в цілому, а також розробка системи заходів щодо залучення різних форм інвестиційного капіталу із прогнозних джерел.

У сучасній літературі виділяють два підходи до здійснення оцінки інвестиційної привабливості підприємства.

Перший – аналіз суб'єкта господарювання на основі оцінки його фінансового стану. Застосовування даного методичного підходу характеризується наступними властивостями:

- 1) ґрунтується на певному наборі фінансових коефіцієнтів;
- 2) дозволяє оцінити лише окремі напрями інвестиційної привабливості підприємства;
- 3) використовується тільки в процесі вирішення проблем щодо доцільності інвестування з розрахунку на короткостроковий період;
- 4) залежать від виду інвестицій: при використанні портфельних інвестицій в акції підприємства – інвестиційна привабливість визначається на основі оприлюдненої інформації та ділової репутації підприємства; при використанні прямих інвестицій – інвестиційна привабливість визначається на основі рейтингу, що розраховується високопрофесійними консалтинговими компаніями.

Другий підхід до здійснення оцінювання інвестиційної привабливості підприємства полягає у комплексному аналізі суб'єктів господарювання. Згідно даного підходу оцінювання інвестиційної привабливості пов'язане не тільки з внутрішніми характеристиками підприємства, але й з факторами зовнішнього середовища, які мають вагомий вплив на його діяльність. Наявність досить різнопланових чинників, які беруться до уваги під час здійснення аналізу, зумовила існування значної кількості методик проведення оцінки інвестиційної привабливості підприємства.

Найчастіше у світовій та вітчизняній практиці для визначення інвестиційної привабливості підприємства використовується методика визначення стану підприємства за даними бухгалтерської фінансової звітності, яка містить розрахунок групи показників, вибір яких залежить від цілей, що ставить перед собою інвестор.

Аналіз інвестиційної привабливості може використовуватись для попередньої перевірки при виборі напряму інвестування, розгляду варіантів злиття підприємств, для оцінки діяльності керівництва, прогнозування фінансових результатів тощо.